

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNINGEN

Brand i villa i vägg bakom öppen spis. Intressant brandorsak eftersom den öppna spisen var nybyggd av en ansedd spismurare.

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Brandinspektör Hans Lardner. Resultatet av undersökningen har på begäran sänts till polisen som vid tillfället inte hade personella resurser att delta.

OBJEKTET

Tvåplansvilla med hel källare byggd på 1930-talet. Nyligen helrenoverad. Alla invändiga ytskikt i de två bostadsplanen är klädda med gips. Ytterväggarna består av grova spåntade plank med modern isolering på insidan och puts på vassmatta på utsidan. Sovrummen ligger på överplanet, kök och vardagsrum på bottenplanet. Planytan bedöms till ca 120 m². I samband med renoveringen har en helt ny öppen spis byggts. Spisen är placerad i byggnadens kök och dess baksida vetter mot vardagsrummet. Eldstaden är murad med halvsten och eldfast tegel. Spisen blev klar i slutet av år xxxx och provtrycktes och besiktigades då av sotaren med godkänt resultat. Brandvarnare fanns i huset.

HÄNDELSEN

Enligt uppgift från ägaren har man eldat dagligen i spisen i ca 4 månader. Dagen och kvällen innan branden har man eldat mycket intensivt. Fruen i huset vaknar av att det luktar rök. Brandvarnaren som finns i överplanet har ej larmat. Hon går ner till köket och finner detta rökfyllt. Hon ropar på sin man som kommer ner och öppnar alla fönster. Då börjar det ryka ännu mer. De larmar brandförsvaret via 112, hämtar sedan sin skumsläckare och gör släckförsök i öppningen bakom en skjutdörr där lågor slår ut. Under tiden tar frun barnen och springer till en granne som kommer till hjälp med sin pulversläckare. Med hjälp av pulvret dämpas branden markant. Därefter går man ut och avvaktar brandförsvarets ankomst.

INSATSEN

Brandförsvaret larmas den xx-xx-xx kl.06.08.00 på morgonen via SOS. Vid framkomsten 13 min. senare brinner det med öppen låga i springan bakom skjutdörren mellan kök och vardagsrum. Huset är i stort sett helt rökfyllt och de boende väntar utomhus. Rökdykare tar upp ett hål i väggen på spisens baksida och släcker brinnande spånskiva och regler samt river det som behövs för att komma åt. Huset ventileras från rök med fläktar. RVR-ledare tillkallas.

UNDERSÖKNINGEN

Undersökningen utförs av undertecknad och påbörjas kl.10.00 samma dag som branden inträffade, enligt telefonöverenskommelse med husägaren. Vid undersökningen var frun i huset närvarande. Första intrycket när man kommer in i huset är en kraftig lukt av trämjåla. Vardagsrummet är till stora delar bemängt med brandsläckningspulver och större delen av möblemanget är utburet. Det kan konstateras att primärbrandplatsen är ett område direkt in på öppna spisens baksida. Rester av brunna spånskivor och träreglar med urkolningar som kan rekonstrueras visar tydligt var branden börjat. Vid undersökningen ville jag ej hugga bort tegelstenar ur spisens baksida, men genom mätning kan bedömningen göras att eldstaden är byggd på följande sätt. Innerst eldfast tegel murat på på halvsten massivtegel. Baksidan var ej putsad i sin helhet. Direkt mot teglet låg ett lager 13 mm vanlig gipsskiva, utanpå detta ett lager 13 mm spånskiva, detta monterat på regler 2" x 3", isoleringen bestod av mineralull och ovanpå detta ett lager 13 mm gips försett med tapet. Dvs. luftat utrymme mellan eldstadens baksida och brännbart material fanns ej. Intill primärbrandplatsen finns kortsidan av en skjutdörr som har kraftiga brandskador. Skadorna beror på att dörren

sitter monterad så att dess bakre kortände, när dörren är öppen, ligger alldeles intill primärbrandplatsen. Det går ej att upptäcka någon sprickbildning i sten eller murförband. Rökkanalen är byggd av någon form av Lecablock På Lecablockens utsida finns en kraftig tjäravlagring, därav lukten i huset. Detta tyder på att hög temperatur med lite syre påverkat trämaterial under lång tid. (Kolmila med tjära som restprodukt)

SLUTSATS

Branden har orsakats av att luftat utrymme saknas bakom eldstaden och att brännbart material monterats för nära eldstadens baksida. Den omfattande eldningen har gjort att temperaturen i materialet blivit hög, värmen har ej kunnat avledas pga. avsaknaden av luftat utrymme. Isoleringen har gjort att värmen lagrats. Till slut har temperaturen blivit så hög så att trävirket antänts. Troligen har även träts antändningstemperatur sjunkit pga. den intensiva eldningen under flera månader. En spis uppförd på det här sättet skall vara putsad på baksidan och ha ett avstånd på 100 mm till brännbart material.

ERFARENHETER

Släckförsöken som gjordes med skum resp. pulversläckare har dämpat branden till dess att brandförsvaret anlände. Visserligen är delar av huset nerdammat av pulver, men troligen har släckförsöken sparat mycket pengar åt försäkringsbolaget. Dessutom kunde brandförsvaret genomföra sin släckning i stort sett utan vatten vilket medförde att det inte blev några vattenskador.

ÅTGÄRDER

Efter undersökningen uppmanades ägaren att kontakta spismurararen och sotaren och informera dessa om att branden berott på en felaktigt utförd eldstad, som kontrollerats av sotaren och godkänts. En kontroll hos byggnadsnämnden visar att den nya öppna spisen med tillhörande rökkanal tillkommit utan deras vetskap. Vid ett telefonsamtal med ägaren några månader efter branden, berättar han att spismurararen och sotaren gemensamt stod för kostnaden att återuppbygga en ny spis. Detta gjordes utan någon som helst diskussion. Detta visar att både sotaren och muraren insåg att båda begått ett allvarligt misstag i sin yrkesverksamhet

SPRIDNINGSRISK

Polismyndigheten har ej inkommit med någon begäran om sakkunnigutlåtande. Spridningsrisken var dock uppenbar. Utan upptäckt och släckinsats förelåg risk för brandspridning till resten av byggnaden. Människor låg och sov i huset, därmed förelåg risk för deras liv och hälsa.

Bilden visar att luftat utrymme saknats bakom eldstaden.